

3

ผลเฉลยของสมการ $x^4 - y^4 = z^4$ ใน $Z[i]$

หอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การที่จะแสดงว่าสมการ $x^4 - y^4 = z^4$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$ นั้น จะแสดงว่าสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$ ก่อน และในการพิสูจน์ $x^4 - y^4 = z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$ นั้นจำเป็นต้องใช้ทฤษฎีบท 2 ทฤษฎีบทใน [3] อ้างอิง ทฤษฎีบท 2 ทฤษฎีบท นั้นคือ

ทฤษฎีบท 3.1 ถ้า (α, β, γ) ที่ $\alpha\beta\gamma \neq 0$ เป็นคำตอบของสมการ $x^2 + y^2 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ α, β, γ แต่ละคู่เป็นจำนวนเฉพาะต่อกัน(ต่อไปจะเรียกว่า คำตอบปฐมฐาน) แล้วจะมี δ และ λ ใน $Z[i]$ ที่ δ และ λ มีภาวะตรงกันข้ามและเป็นจำนวนเฉพาะต่อกัน ซึ่ง

$$\alpha = \delta^2 - \lambda^2, \quad \beta = 2\delta\lambda, \quad \gamma = \delta^2 + \lambda^2$$

จากทฤษฎีบทนี้ จะได้ว่า α, γ จะต้องเป็นจำนวนคี่

ทฤษฎีบท 3.2 สมการ $x^4 + y^4 = z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

ต่อไปจะแสดงว่า สมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

ดังทฤษฎีบทต่อไปนี้

ทฤษฎีบท 3.3 สมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

พิสูจน์ สมมติให้ สมการ $x^4 - y^4 = z^2$ มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

กำหนดให้ (α, β, γ) เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\alpha\beta\gamma \neq 0$

และให้ $S = \{ N(\beta) \mid (\alpha, \beta, \gamma) \text{ เป็นคำตอบของสมการ } x^4 - y^4 = z^2 \text{ ใน } Z[i] \text{ ที่ } \alpha\beta\gamma \neq 0 \}$

จะเห็นได้ว่า S เป็นเซตย่อยของเซตของจำนวนเต็มบวกที่ไม่เป็นเซตว่าง ดังนั้น S จะมีสมาชิกตัวที่น้อยที่สุด

ให้ $(\alpha_0, \beta_0, \gamma_0)$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\alpha_0\beta_0\gamma_0 \neq 0$ และ $N(\beta_0)$ เป็นสมาชิกตัวที่น้อยที่สุดใน S

ต่อไปจะแสดงว่า แต่ละคู่ของ $\alpha_0, \beta_0, \gamma_0$ เป็นจำนวนเฉพาะต่อกัน

พิจารณา ท.ร.ม. ของ α_0 และ β_0

สมมุติว่ามี ρ เป็นจำนวนเฉพาะที่เป็นตัวหารร่วมของ α_0 และ β_0 ดังนั้น $\rho | [(\alpha_0)^4 - (\beta_0)^4]$ หรือ $\rho | (\gamma_0)^2$ จาก ρ เป็นจำนวนเฉพาะ จะได้ $\rho | \gamma_0$ นั่นคือจะมี $\alpha_1, \beta_1, \gamma_1$ ที่ $\alpha_0 = \rho\alpha_1, \beta_0 = \rho\beta_1$ และ $\gamma_0 = \rho\gamma_1$ แทนค่าในสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ จะได้

$$(\rho\alpha_1)^4 - (\rho\beta_1)^4 = (\rho\gamma_1)^2$$

หรือ
$$(\alpha_1)^4 - (\beta_1)^4 = \left(\frac{\gamma_1}{\rho}\right)^2$$

นั่นคือ $\left(\frac{\gamma_1}{\rho}\right)^2$ เป็นจำนวนเต็มเกาส์ จากทฤษฎีบทประกอบ 2.1 จะได้ว่า $\frac{\gamma_1}{\rho}$ เป็นจำนวนเต็มเกาส์

นั่นคือ $(\alpha_1, \beta_1, \frac{\gamma_1}{\rho})$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\alpha_1 \beta_1 \frac{\gamma_1}{\rho} \neq 0$ เพราะฉะนั้น

$N(\beta_1)$ อยู่ใน S แต่ $N(\beta_0) = N(\rho\beta_1) = N(\rho)N(\beta_1) > N(\beta_1)$ ซึ่งขัดแย้งกับ $N(\beta_0)$ เป็นสมาชิก

ตัวที่น้อยที่สุดใน S

นั่นคือ α_0 และ β_0 ไม่มีตัวหารร่วมที่เป็นจำนวนเฉพาะ จะได้ว่า α_0 และ β_0 เป็นจำนวนเฉพาะต่อกัน

ในทำนองเดียวกัน จะสามารถแสดงได้ว่า α_0 กับ γ_0 และ β_0 กับ γ_0 เป็นจำนวนเฉพาะต่อกัน

เพราะฉะนั้น จะสรุปได้ว่า แต่ละคู่ของ $\alpha_0, \beta_0, \gamma_0$ เป็นจำนวนเฉพาะต่อกัน

จาก $(\alpha_0, \beta_0, \gamma_0)$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ จะได้ว่า

$$(\alpha_0)^4 - (\beta_0)^4 = (\gamma_0)^2 \dots\dots\dots (*)$$

หรือ
$$((\alpha_0)^2)^2 + (i(\beta_0)^2)^2 = (\gamma_0)^2$$

นั่นคือ $((\alpha_0)^2, i(\beta_0)^2, \gamma_0)$ เป็นคำตอบปฐมฐานของสมการ $x^2 + y^2 = z^2$ จะได้ว่า γ_0 เป็นจำนวนคี่ และในทำนองเดียวกัน สมการ (*) สามารถเขียนได้เป็น

$$((\alpha_0)^2)^2 = ((\beta_0)^2)^2 + (\gamma_0)^2$$

นั่นคือ $(\gamma_0, (\beta_0)^2, (\alpha_0)^2)$ เป็นคำตอบปฐมฐานของสมการ $x^2 + y^2 = z^2$ จะได้ว่า $(\alpha_0)^2$ เป็นจำนวนคี่ α_0 เป็นจำนวนคี่ ดังนั้นจาก α_0, γ_0 เป็นจำนวนคี่ จะได้ว่า β_0 ต้องเป็นจำนวนคู่

จากทฤษฎีบท 3.1 จะได้ว่า จะมี δ และ λ ใน $Z[i]$ ที่ δ และ λ มีภาวะตรงกันข้ามและเป็นจำนวนเฉพาะต่อกัน ซึ่ง

$$\gamma_0 = \delta^2 - \lambda^2, \quad (\beta_0)^2 = 2\delta\lambda, \quad (\alpha_0)^2 = \delta^2 + \lambda^2$$

เราสามารถกำหนดให้ δ เป็นจำนวนคี่ ดังนั้น จะได้ $(\delta, 2) = 1$ จาก $(\delta, \lambda) = 1$ จะได้ว่า $(\delta, 2\lambda) = 1$ นั่นคือ

$$(\beta_0)^2 = 2\delta\lambda = \delta(2\lambda)$$

จาก $Z[i]$ มีคุณสมบัติเป็นโดเมนเชิงจำนวนเต็มที่มีการแยกตัวประกอบ ออกเป็นจำนวนเฉพาะได้แบบเดียว (Unique Factorization Domain) จะได้ว่า มีสมาชิกหนึ่งหน่วย ϵ_1, ϵ_2 และจำนวนเต็มเกาส์ φ, κ ที่

$$\delta = \epsilon_1\varphi^2 \quad \text{และ} \quad 2\lambda = \epsilon_2\kappa^2$$

จะเห็นได้ว่า κ^2 เป็นจำนวนคู่ ดังนั้น κ เป็นจำนวนคู่ ให้ $\kappa^2 = (1+i)v$ บาง v ที่อยู่ใน $Z[i]$ แทนค่าจะได้ $2\lambda = \epsilon_2(1+i)v^2 = \epsilon_2 2iv^2$ หรือ $\lambda = \epsilon_2 iv^2$ แทนค่า δ, λ ลงใน

$$(\alpha_0)^2 = \delta^2 + \lambda^2$$

จะได้

$$\begin{aligned} (\alpha_0)^2 &= (\epsilon_1\varphi^2)^2 + (\epsilon_2 iv^2)^2 \\ &= (\epsilon_1)^2\varphi^4 - (\epsilon_2)^2v^4 \dots\dots\dots(**) \end{aligned}$$

จาก ϵ_1, ϵ_2 เป็นสมาชิกหนึ่งหน่วย จะได้ $(\epsilon_1)^2 = \pm 1$ และ $(\epsilon_2)^2 = \pm 1$

พิจารณา ถ้า $(\epsilon_1)^2 = 1$ และ $(\epsilon_2)^2 = 1$ สมการ(**) จะกลายเป็น

$$(\alpha_0)^2 = \varphi^4 - v^4$$

นั่นคือ (φ, v, α_0) เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\varphi v \alpha_0 \neq 0$ เพราะฉะนั้น

$N(v)$ อยู่ใน S

$$\begin{aligned} \text{พิจารณา} \quad N((\beta_0)^2) &= N(2\delta\lambda) = N(2\epsilon_1\varphi^2\epsilon_2 iv^2) = N(2)N(\epsilon_1)N(\varphi^2)N(\epsilon_2)N(i)N(v^2) \\ N(\beta_0)^2 &= 4N(\varphi^2)N(v^2) \\ N(\beta_0) &= 2N(\varphi)N(v) \end{aligned}$$

จาก $N(\beta_0), N(\varphi), N(v)$ เป็นจำนวนเต็มบวก จะได้ว่า $N(\beta_0) > N(v)$ ซึ่งขัดแย้งกับ $N(\beta_0)$

จำนวนที่น้อยที่สุดใน S ดังนั้น $(\epsilon_1)^2 = 1$ และ $(\epsilon_2)^2 = 1$ จึงเป็นไปได้

ในกรณีที่ $(\epsilon_1)^2 = -1$ และ $(\epsilon_2)^2 = -1$ จะสามารถทำได้คล้ายกับกรณี $(\epsilon_1)^2 = 1$ และ $(\epsilon_2)^2 = 1$

ต่อไปพิจารณากรณีที่ $(\epsilon_1)^2 = 1$ และ $(\epsilon_2)^2 = -1$ สมการ(**) จะกลายเป็น

$$(\alpha_0)^2 = \varphi^4 + v^4$$

นั่นคือ (φ, ν, α_0) เป็นคำตอบของสมการ $x^4 + y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\varphi\nu\alpha_0 \neq 0$

ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีบท 3.2

ต่อไปพิจารณากรณีที่ $(\varepsilon_1)^2 = -1$ และ $(\varepsilon_2)^2 = 1$ สมการ(**) จะกลายเป็น

$$(\alpha_0)^2 = -\varphi^4 - \nu^4$$

หรือ

$$(i\alpha_0)^2 = \varphi^4 + \nu^4$$

นั่นคือ $(\varphi, \nu, i\alpha_0)$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 + y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\varphi\nu i\alpha_0 \neq 0$

ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีบท 3.2

นั่นคือ เราสามารถสรุปได้ว่า สมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

□

จากทฤษฎีบทนี้ จะทำให้สามารถสรุปได้ทันทีว่าสมการ $x^4 - y^4 = z^4$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$ ดังนี้

ทฤษฎีบท 3.4 สมการ $x^4 - y^4 = z^4$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

พิสูจน์ สมมติว่า (α, β, γ) เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^4$ ใน $Z[i]$ ที่ $\alpha\beta\gamma \neq 0$ จะได้ว่า $(\alpha, \beta, \gamma^2)$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\alpha\beta\gamma^2 \neq 0$ ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีบท 3.3

□

จากทฤษฎีบท 3.2 , ทฤษฎีบท 3.3 และ ทฤษฎีบท 3.4 จะสามารถนำไปพิจารณาคำตอบของสมการต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้อีกเช่น

บทแทรก 3.5 สมการ $x^4 - y^4 = 2z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

พิสูจน์ สมมติให้ (α, β, γ) เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = 2z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\alpha\beta\gamma \neq 0$

เพราะฉะนั้น จะได้

$$\alpha^4 - \beta^4 = 2\gamma^2$$

หรือ

$$(\alpha^4 - \beta^4)^2 = (2\gamma^2)^2$$

$$\alpha^8 - 2\alpha^4\beta^4 + \beta^8 = 4\gamma^4$$

$$\alpha^8 + 2\alpha^4\beta^4 + \beta^8 = 4\gamma^4 + 4\alpha^4\beta^4$$

$$(\alpha^4 + \beta^4)^2 = 4(\gamma^4 + \alpha^4\beta^4)$$

$$\left(\frac{\alpha^4 + \beta^4}{2}\right)^2 = \gamma^4 + \alpha^4\beta^4$$

นั่นคือ $(\gamma, \alpha\beta, \frac{\alpha^4 + \beta^4}{2})$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 + y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ จากทฤษฎีบท 3.2

จะได้ว่า $\gamma = 0$ หรือ $\alpha\beta = 0$ หรือ $\frac{\alpha^4 + \beta^4}{2} = 0$ แต่ $\gamma \neq 0$ และ $\alpha\beta \neq 0$ ดังนั้นจะได้

$\frac{\alpha^4 + \beta^4}{2} = 0$ ซึ่งทำให้ $\alpha^4 + \beta^4 = 0$ หรือ $\alpha^4 = -\beta^4$ ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีบทประกอบ 2.2

นั่นคือ สมการ $x^4 - y^4 = 2z^4$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$

□

บทแทรก 3.6 สมการ $x^4 + y^4 = 2z^2$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$ ที่ $xyz \neq 0$ ยกเว้น $x^4 = y^4 = z^2$

พิสูจน์ สมมติให้ (α, β, γ) เป็นคำตอบของสมการ $x^4 + y^4 = 2z^2$ ใน $Z[i]$ ที่ $\alpha\beta\gamma \neq 0$

เพราะฉะนั้น จะได้

$$\alpha^4 + \beta^4 = 2\gamma^2$$

หรือ

$$(\alpha^4 + \beta^4)^2 = (2\gamma^2)^2$$

$$\alpha^8 + 2\alpha^4\beta^4 + \beta^8 = 4\gamma^4$$

$$\alpha^8 - 2\alpha^4\beta^4 + \beta^8 = 4\gamma^4 - 4\alpha^4\beta^4$$

$$(\alpha^4 - \beta^4)^2 = 4(\gamma^4 - \alpha^4\beta^4)$$

$$\left(\frac{\alpha^4 - \beta^4}{2}\right)^2 = \gamma^4 - \alpha^4\beta^4$$

นั่นคือ $(\gamma, \alpha\beta, \frac{\alpha^4 - \beta^4}{2})$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^2$ ใน $Z[i]$ จากทฤษฎีบท 3.3

จะได้ว่า $\gamma = 0$ หรือ $\alpha\beta = 0$ หรือ $\frac{\alpha^4 - \beta^4}{2} = 0$ แต่ $\gamma \neq 0$ และ $\alpha\beta \neq 0$ ดังนั้นจะได้

$\frac{\alpha^4 - \beta^4}{2} = 0$ ซึ่งทำให้ $\alpha^4 - \beta^4 = 0$ หรือ $\alpha^4 = \beta^4$

นั่นคือ $\alpha^4 = \beta^4 = \gamma^2$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 + y^4 = 2z^2$ ใน $Z[i]$

□

บทแทรก 3.7 สมการ $\frac{1}{x^4} - \frac{1}{y^4} = \frac{1}{z^4}$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$

พิสูจน์ สมมติให้ (α, β, γ) เป็นคำตอบของสมการ $\frac{1}{x^4} - \frac{1}{y^4} = \frac{1}{z^4}$ ใน $Z[i]$ เพราะฉะนั้น

จะได้
$$\frac{1}{\alpha^4} - \frac{1}{\beta^4} = \frac{1}{\gamma^4}$$

หรือ
$$(\beta\gamma)^4 - (\alpha\gamma)^4 = (\alpha\beta)^4$$

นั่นคือ $(\beta\gamma, \alpha\gamma, \alpha\beta)$ เป็นคำตอบของสมการ $x^4 - y^4 = z^4$ ใน $Z[i]$ ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีบท 3.4

ดังนั้น สมการ $\frac{1}{x^4} - \frac{1}{y^4} = \frac{1}{z^4}$ ไม่มีคำตอบใน $Z[i]$

□